

A TAVASZI GAZDAHÉT ELSŐ NAPJA

Ilyenkor március második felében néhány apra esztendőket óta megváltozik a főváros első képe. A magyar föld megmunkálása, a megművelés, egészségétől és friss erőitől, a vidéki aratókat látni mindenütt. Itt is, ott is izes magyar beszédet hallani. A messzi vidékekről beáramlik a tavaszi illata és vele együtt fölrándul az ország szívébe a magyar gazdasági élet. Ilyenkor nyitja meg kapuit az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vándor. Ekkor tartja tavaszi gazdahétét az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.

Az idei gazdahét első napjának három ki-

magasló eseménye volt. Ma tartotta ülését az OMGE közgazdasági, üzemi és számtartási szakosztálya. Beszámoltak itt annak a nagyszabású statisztikai felvételnek eredményéről, amelynek célja volt, hogy feltárja a magyar mezőgazdasági termelés és értékesítés súlyos válságának összes okait. Ma reggel nyit meg hivatalosan is az Országos Mezőgazdasági Kiállítás. Végül ma tartotta közgyűlését a magyar gazdaközönseget tömörítő Hangya-szövetkezet.

A gazdahét első napjának eseményeiről a következő részletes tudósításunk ad számot.

Jobbra fűt el a magyar föld jövedelme?

A magyar agrártermelés válságának okai

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tegnap este kezdte meg az idei esztendőben elhatározott, hogy rendszeres vizsgálat alá veszi a mezőgazdasági termelés és értékesítés viszonyainak alakulását és ennek alapján feltárja az agrárválság összes rügisét. Ez a nagyszabású munka részletes üzemsztatisztikai felvétellel kezdődött. A felvétel ugyanis az, hogy bár agrárállam vagyunk, rendszeres mezőgazdasági üzemsztatisztikánk nincsen. A mezőgazdaság érdekképesseleteire hárult tehát a feladat, hogy ezt a hiányt pótolják. Ennek azonban megvolt az előnye, hogy az adatgyűjtést nem az állam kezeli, hanem a gazdasági vállalkozók, akik a statisztikai felvétel előkészítése és ugyancsak nehéz volt magának a felvételnek feldolgozása. Ez a munka befejezést nyert. Így a kiküldött bizottság ma már beszámolhatott végzett munkájának első eredményéről, amely elé érhető kíváncsisággal és érdeklődéssel nézett az egész magyar gazdasági élet, de általában mindazok is, akik gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkoznak.

Az OMGE látogatott ülésén Hadik János gróf elnökölt. A megjelentek között ott voltak az OMGE részéről: Buday Barna és Mutschenbacher Emil dr. igazgatók, Fabrikus Endre, Rothmeyer Imre és Rege Károly titkárok, továbbá Beliczey Géza, az OMGE elnöke, Széchenyi Bertalan gróf, Széchenyi László gróf, Matyasovszky Miklós, Barcsay Ernő, Ormándy János, Meskó Pál, Rosner István báró, Kosska István, Kégl János dr., Fatta Árpád, Koss Mihály dr., az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Blauz Ernő, Stolp Ödön, Juhos Lajos, Halványi Endre báró, Horváth János, Szalay János, Elek Ernő, Reichenbach Béla dr. és még sokan a gazdasági élet vezetői, valamint a gazdasági életben érdekelt társaságok tagjai közül.

Hadik János gróf beszéde

Hadik János gróf elnök nyitotta meg az ülést hosszabb beszéddel. Bevezető szavaiban megemlítette azokat az okokat, amelyek az OMGE-t arra birták, hogy a mezőgazdasági helyzetnek teljes részletességgel való feltárára vállalkozzon. Tiszta képet csak úgy lehet nyerni a mezőgazdaság helyzetéről, ha rendszeres adatok állanak rendelkezésre. Csak ilyen szisztematikus és adatokkal alátámasztott munka eredménye alapján lehet a következő agrárpolitika célkitűzéseit is megállapítani és azt az ország közgazdasági politikájába beilleszteni.

A mezőgazdaság válságának okait — olytá — három főcsoportba lehet osztani. Az elsőbe tartoznak a világpiaci viszonyokból és a világpiaci konjunkturalis viszonyokból eredő okok. Ilyen a pénzpiaci helyzet és a kamatláb alakulása. Ilyen a világművelő vámpolitikájának és a világ termelésének alakulása. A második csoportba sorozhatók azok az okok, amelyek az állam gazdasági politikájának következtéseként éreztetik hatását, amelyeket tehát az állam megfelelő intézkedésekkel kiküszöbölhet. Végül a mezőgazdasági válság harmadik csoportjába eső okok azok, amelyek az üzemi életből erednek. Nem kétséges ugyanis, hogy a gazdaságok jövedelmezősége jelentősen függ attól, hogy milyen termelési ágakat dolgoznak fel, milyen költséggel termelnek és milyen üzemi feltételekkel. Ezeknek az okoknak hatásfokát a gazdasági bizonyos mértékben befolyásolhatja. A válság okainak feltárása tehát éppen ezen a ponton különös érdeke a gazdasági életnek.

A végrehajtott felvétel eredménye itt van. Több, mint ötszáz gazdaságra, amelyek között egyaránt volt nagy-, közép- és kisüzem, került ki az adatgyűjtő munka. Megfelelő statisztikai adatok 252 gazdaságtól kaptunk. Ez azt jelenti, hogy a gazdaságok ötven százaléka felhasználható adatokat nyújtott. Ezek közül 76 nagy-, 43 közép- és 133 kisüzem. Összehasonlítás céljából sikerült az 1913-as adatok beszerzése is. A végleges felvétel eredménye 74 nagy-, 33 közép- és 104 kisüzem adatait tartalmazza, amelyeknek együttes területe körülbelül 407.000 kat. hold. — Most már megjelölendő a mezőgazdasági

válság orvoslására irányuló akciónak vezető elve, egyben pedig tisztázandó azok a szempontok, amelyek a további feldolgozó munka irányítását szolgálhatják. A cél ezzel a munkával nemcsak használni az egyes gazdáknak,

A kiállítás képe

hanem segítségére szelni általában a magyar gazdaságnak és támpontokat nyújtani az általános gazdaságpolitika irányítóinak számára.

A mezőgazdasági üzemi jövedelmezősége és boldogulása főként két tényezőtől függ. Az egyik a termelési költségek alakulása, a másik pedig az értékesítés lehetősége. A termelési költségnél három tényezőnek van főszerepe: hitelkamat, közteher és a termeléshez szükséges üzemanyagok, valamint iparcikkek árakulása. Nagyon természetes, hogy minél olcsóbban tud a gazda termelni, annál kedvezőbb lehet, ha az értékesítési lehetőségek megvannak, a gazdasági mérlege. Az olcsó termelésnek azonban nagy akadály, hogy a szükséges forgótőke sokkal drágább, mint amennyi kamatterhet a gazdálkodás jövedelmezősége elbírná. Békeidőben, mint ezt számtalan üzemi vizsgálat felderítette, a mezőgazdasági jövedelmezősége nem tett többet, mint legfeljebb 4—5 százalékos. A mai viszonyok között, amint az egybegyűjtött adatokból is kitűnik, a jövedelmezőség még ennél is alacsonyabb. Döntő befolyással bír tehát a mezőgazdasági üzemi rentabilitására, hogy milyen kamattal tudja az üzemi folytatásához szükséges tőkét hitel útján biztosítani.

A háború előtti időben örvendtek fejlődést vett a belső tőkegyűjtés. Ma, sajnos, a tőkegyűjtés még nem indult meg olyan mértékben, hogy a háborús pusztítások következtében megnövekedett hitelhiányt kiküszöbölje. A mezőgazdasági jövedelmezőségnek tehát csak némileg is megközelítő fedezetet nyújthatna és így még egy jó ideig rá leszünk szorítva a külföldi pénzpiacra, amelynek feltételeit, sajnos, nem mi szabjuk meg. Annál inkább elsőrendű érdeke a gazdasági életnek, hogy a gazdasági életben a nagy-, közép- és legfőképpen a kisüzemeknek, hogy a ma még drága külföldi pénz minél kedvezőbb feltételek mellett jusson a mezőgazdasági kezébe. És ezért úgy a törvényhozásnak, mint a kormánynak kötelessége az igazán altruista alapon működő mezőgazdasági hitelintézeteket támogatni az irányban, hogy komoly altruisztikus működésüket kifejthessék és zavartalanul folytathassák. Arról nem lehet szó, hogy az altruista intézetek az egész mezőgazdasági hitelt maguknak sajátítsák ki és a többi pénzintézeteket abból kizárnak akár, azonban mindenkinek be kell látnia, hogy a valóban altruista alapon működő kölcsönnyújtásnak, a verseny érvényesülése révén, igen fontos kamattörő hatása van, ami éppen a mai válságos viszonyok között a mezőgazdaság elsődleges érdeke.

Az olcsó termelésnek másik nagy akadály, a mezőgazdasági üzemi termeléshez szükséges ipari cikkek mai mérhetetlen drágasága, ami-

nek legfőbb előidézője a kartellszervezetek. A kartelleknek a tulajdonképpeni közgazdasági hivatása a termelésnek helyes megszervezése, racionalizálása, tehát ezen a réven olcsóbbá tétele volna. Sohasem harcoltam a maga igazi rendeltetését szem előtt tartó kartel ellen, mint amely a mai közgazdasági rendnek egyik fontos alakulata. De küzdöttem és továbbra is a legnagyobb erővel fogok küzdeni a kartelleknek immár elviselhetetlen túlkapásai ellen, amelyek az iparcikkek árának túlzott megdrágításával, megokolatlan nyereszkeszükkel a legsúlyosabban veszélyeztetik a mezőgazdasági termelést, lerontják annak versenyképességét és elviselhetetlen terhekkel sújtják az egész fogyasztást.

Felhasználom ezt az alkalmat arra, hogy köszönetet nyilvánítsam mindazoknak, akik az OMGE adatgyűjtésében résztvettek és annak sikerét előmozdították: elsősorban az adatszolgáltatásban közreműködő gazdáknak, az anyagi támogatást nyújtó földművelésügyi miniszternek és az OMGE mindama szerveinek, valamint az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézetnek, a közgazdasági egyetem üzemi tanszékének és az egész adatgyűjtés fel-

dolgozását végző albizottágnak.

Feldolgozás alatt áll az egyes kartelleknek a mezőgazdasági termelési költségekre gyakorolt káros befolyása is, ami rövidesen megadja a módot arra, hogy a kartelkérdés részleteivel és a kartelök növekedésének megrendszabályozására alkalmas módok és az immár halaszthatatlan intézkedések letárgyalásával is foglalkozhassunk. Ennek azonban az előfeltétele az, hogy a kormány ténykedésével ne segítse elő a kartelök további káros irányban való fejlődését.

A termelési költségek harmadik fő tényezője az elviselhetetlenül nagy közterhek. Meg kell említenem, hogy a gazdasági életben közszemmel tartozik Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter úrnak, aki, mint legutóbbi expozéja és előterjesztett törvényjavaslatai igazolják, teljes mértékben átérzi a mezőgazdaság mai súlyos helyzetét. A mi körünkben ment a pénzügyi kormány élére és ha nem is fog egyoldalú agrárpolitikát folytatni, amit nem is kívánunk tőle, de meg vagyunk róla győződve, hogy sohasem fog megfélemlíteni a pénzügyminiszteri székben sem a mezőgazdasági termelés jogos érdekeiről.

Ennek a helyes, gazdasági szempontokat szem előtt tartó pénzügyi politikának első lépéseit látjuk a földadó régi kulesának helyreállításáról és az állatforgalmi adó régóta sürgetett megszüntetéséről szóló javaslataiban, amelyeket a mezőgazdasági érdekeltség teljes elismeréssel fogad, de ugyanakkor bizalommal reméli tőle többi, még fennálló adózási sérelmeinek méltányos orvoslását.

A nagy tetszéssel fogadott fejtegetés után Mutschenbacher Emil dr. ismertette az üzemsztatisztikai felvétel eddigi eredményeit. Legfontosabb megállapításai a következők voltak:

Két-három százalék a mezőgazdasági üzemi jövedelmezőségének felső határa

Az OMGE azért vállalta az üzemsztatisztikai felvétel munkáját, hogy megindulhasson a magyar mezőgazdaság talpraállítása célzó munka. A külföld az üzemsztatisztika terén már sokat alkotott, mi nem járhattunk teljesen ezeken a nyomokon, mert különösképpen helyzetünk különleges irányú felvétel és adatgyűjtést tett szükségessé. Az előkészítő munkát Ormándy János dr., a Felsőudunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója végezte. A cél volt a gazdálkodás rentabilitásának kipuhatolása. A megkezdett munka folytatandó és korei támogatandó.

Vidékiek

Könyvet és

Színházjegyet

leggyorsabban szerezhetnek be

PFEIFER FERDINÁND
(Zeidler Testvérek)

NEMZETI KÖNYVKERESKEDESEBEN

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 5

mert csak így lehet összehasonlításokat végezni és komoly következtetéseket levonni.

A felvétel eredményét 14—15 táblázat fogja tartalmazni. Az egész anyagot közli majd a Köztelek, a főbb eredmények azonban már megvannak és ezek a következők:

A feldolgozott 74 nagy gazdaság területe 332.180 kat. hold. A 33 középüzem területe 22.042 hold, végül pedig a 104 kisüzem területe 2080 hold. A nagy- és középüzemek területe együtt az ország ilyen birtokterületének 5.03 százalékát teszi. A kisüzemek területe természetesen csekély. Ha a megvizsgált és a feldolgozott üzemi száma kevés is, nem szabad elfelejteni, hogy ezek az ország különböző részein fekszenek, különféle kategóriákhoz tartoznak, más és más termelési irányt követnek és így bizonyos jellemzőségeikkel bírnak, tehát további következtetés alapjául szolgálhatnak.

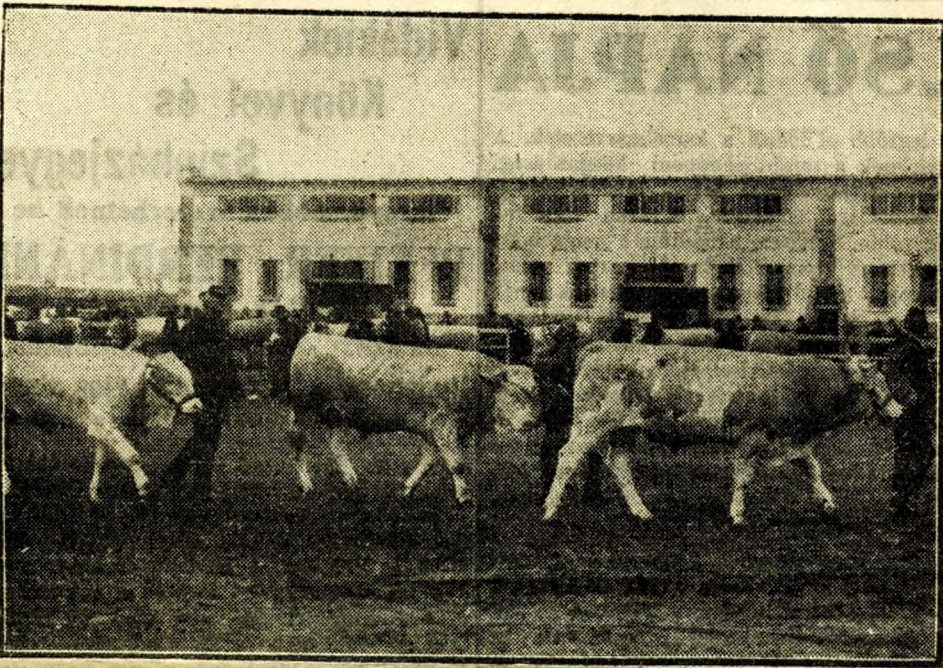
A feldolgozás során elsősorban a gazdaságok leírása volt a cél. Ennek az anyagát öt táblázat fogja tartalmazni és felöleli a gazdaságok helyi viszonyát, a művelési ágakat, a szántóföldek kihasználását, az állatállományt, a trágyatermelést stb. — A hatodik táblázat a kézimunkával és a kezelési költséggel foglalkozik. Az eddigi eredmény azt mutatja, hogy egy kat. hold mezőgazdasági művelés alatt álló területre 77 pengő kézimunka és kezelési költség esik. Ennek 20 százaléka készpénz, 80 százaléka pedig természetbeni bér. A hetedik táblázat feltárja a gazdaságba fektetett tőkék nagyságát és egymáshoz való arányát. Azt látjuk, hogy egy kat. holdra eső befektetett összes tőke 1175 pengőt tesz. Ennek 70—73 százaléka a telekre, 9—14 százaléka az épületekre, 3 százaléka a holtleltárra, 4—7 százaléka az állatokra és 6—8 százaléka a forgótőkére esik. A nyolcadik táblázat a gazdasági készpénzbevételeket elemzi és megállapítja, hogy egy hold nyers készpénzbevétele 152 pengő. Ebből 39.13 százalék a szántóföldi termelésre, 11.22 százalék a szarvasmarhatenyésztésre, 13.58 százalék a tehenésztésre és 13.19 százalék a sertésenyésztésre esik. A gazdaságok készpénzkiadásáról a kilencedik táblázat nyújt felvilágosítást. Ebből kitűnik, hogy egy kat. hold készpénzkiadása 139 pengőre rug. Külön táblázat tárgyalja a vagyonmérleget és egy másik a tisztá jövedelmet.

A tisztá jövedelemnél azt lehet megállapítani, hogy a megvizsgált gazdaságok számának egyharmada veszteséggel dolgozik. A kétharmad résznek a tisztá jövedelmezősége pedig 2—3 százalék között mozog. Az eladósodás mérlege kisebb mint békében volt és körülbelül 144 pengőt tesz holdanként, azonban lényegesen kedvezőtlenebbül alakul a helyzet, ha a kamatok és a többi feltételeket nézzük. A közterhekről szóló tábla megmutatja, hogy amíg békében a közteher a nyershozadéknak hat százalékát tette, most tizenkét százalékát teszi. Lényegesen emelkedett a gazdaságoknak a vasúti fuvardíjakból eredő költsége is. A vámtéherrel szemben a számítások még munkában vannak, de annyi már látszik, hogy az eddig közzétett megállapítások alig lesznek korrigálандók.

A kiküldött bizottság javaslata, hogy az OMGE tegye közzé a felvétel egész eredményét s ezzel adjon módot a megvitatásra éppen úgy, mint a tennivalók megállapítására. Ezzel párhuzamosan felhatalmazást kér, hogy a megkezdett munkát évről-évre folytassa és kibővítsa.

A szakosztály, melynek tagjai nagy figyelem-

Ez a jó
Meister
MOZSÁR SZAPPAN
Színzappan!

Képek az országos mezőgazdasági kiállításról. 1. Vizsgálatra vezetik elő az állatokat. 2. A kiállítás tribünje. Előtte megvizsgálják a lovakat.

(Pobuda felvételei)

mel hallgatták az érdekes eredményeket, Kégl János dr. és vitéz Rosner István báró hozzászólása után elfogadta a javaslatot.

A földbírók adóterhe

Ezután Thury Zoltán dr. közigazgatási bíró tartott rendkívül magas színvonalon álló előadást a földbirtok adóterhééről. Visszapillantást vetett a magyar adórendszer fejlődésére. Kimutatta, hogy adózásunk kezdetben a hozadék rendszeren nyugodott és így fejlődött és csak később érvényesült benne a szociális gondolat. Behatóan ismertette az 1909-es Wekerle-féle adóreformot és annak előnyeit, majd

pedig kimutatta, hogy mennyiben tért el ettől az 1922-es reform, mely a sic volo, sic iubeo álláspontjára helyezkedett. Vázolta a mezőgazdaságnak a különféle adónemekből adódó megterhelését és azt az új irányt, amelyet Wekerle Sándor pénzügyminiszter most megindított.

A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után Hadik János gróf elnök meleg szavakkal mondott köszönetet Thury Zoltánnak. Megállapította, hogy az előadás adatai szerint is a mezőgazdaságnak még számtalan jogos kívánsága van, amelyek mielőbb teljesítést várnak.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár ünnepélyes megnyitása a kormányzó jelenlétében csak pénteken reggel lesz. A kiállítás a nagyközönség számára azonban már ma megnyitott. A fővárosnak lakossága éppen úgy, mint a vidékről felutazott gazdaközönség nagy tömegei már kora reggel ellepték a kiállítás hatalmas területét. Az érdeklődés homlokterében természetesen a tenyészállatok állnak. Ez érthető is. Mert a kép, amit itt nyerni lehet, valóban visszatükrözi a magyar mezőgazdaság bámulatos erőifejtését és minden elismerésre érdemes színvonalát.

Az állatkiállítások kapcsolódhatnak a mezőgazdasági szakoktatási, a kísérletügyi, erdészeti, szövetkezeti, mezőgazdasági kamarai, dohányjövődéki, állattenyésztő egyesületi, mezőgazdasági, ipari és gépipari kiállítások. A kiállítás célja elsősorban az, hogy lehetővé tegye a tenyészállatforgalom célszerű és kényelmes lebonyolítását. E mellett természetesen alkalmat ad a gazdáknak, akik ilyenkor seregesen jönnek a fővárosba, hogy tanulmányozzák a különféle tudományos és kísérleti intézmények értékes megállapításait, amelyeket gazdaságukban gyakorlatilag hasznosíthatnak. Működik van a gazdáknak a kiállításban tájékozódni a mezőgazdasági gépteknika fejlődéséről és legújabb vívmányairól. Okulást meríthetnek a tenyésztői munka eredményéről és irányítását kaphatnak egész termelési politikájuk beállításához. Végül a díjazás lehetősége nyújt arra, hogy az állam, a társadalom és a gazdasági szervezetek valamilyen módon elismerjék és kitüntessék a tenyésztő gazdák fáradságát nem ismerő munkáját.

A most megnyitott kiállítás anyaga nemesek eléri a korábbi kiállítások színvonalát, hanem azt még fölül is haladja. Minden számottevő fajta képviselve van, megfelelő kollekcióval. Itt vannak az összes híres tenyészetek, akik között szép számmal foglalnak helyet a kisemberek. Ez elsősorban a vármegyeyei és környéki tenyésztő szervezetek és ellenőrző egyesületek munkájának érdeme. A kiállítás állatanyaga 206 darab lóból, 770 darab szarvasmarhából, 940 darab sertésből, 750 juhból és 1200 darab baromfiból áll. Annak a szemléltetésére, hogy mit jelent ez az anyag, elég ha ideírjuk az utolsó békevásár — 1913 bemutatott anyagát. Ez 595 marhából, 634 juhból és 1102 sertésből állott.

Igen gazdag és tanulságos a kiállításnak szakoktatási és propaganda része, továbbá az, amely számot ad a magyar agráriusok fejlődéséről. Méltán feltűnést kelt majd a különböző gazdasági iskolák és akadémiák érdekes és szemléltető kiállítási anyaga, amelynek hatása kétségkívül bármilyen másirányú propagandával vetekszik. Olyan hihetetlen gazdag anyag van itt felhalmozva, — a kísérletügyi intézmények, a mezőgazdasági kamarák, a földművelési minisztérium, a szövetkezetek stb. pavilonjait — hogy azt egyszeri látásra áttekinteni is alig lehet.

A rendezőség, amelynek élén Jeszenszky Pál elnök és Konkoly-Thege Sándor dr. főtitkár állanak, bámulatos és minden dicsőretet elismerő munkát végzett. A munkáért elismerést nyújt majd a kiállítás látogatói-

nak díszereje. Hihetetlen nagy az érdeklődés úgy belföldről, mint külföldről. Több külföldi állam annyira elismeri a magyar mezőgazdasági kiállítás jelentőségét, hogy hivatalos bizottságokat küld tanulmányozására. Így a német Reichsernährungs-Minister Kürschner miniszteri tanácsost és Weber kormánytanácsost, az osztrák földművelésügyi kormány részéről Leopold Henner miniszteri államtitkárt és Wilhelm Liebscher osztályfőnököt, az olasz földművelésügyi kormány Carosi Martenozzi gróf állattenyésztési kormánybiztosát, Cugini ezredet, az olasz méneseik igazgatóját, Bartol Maymone állattenyésztési professzort, Nestore Grippa professzort, A. Haass földbirtokost és L. Haass katonatisztet, földbirtokos; a román földművelésügyi miniszter Gh. Ionescu Braila, a minisztérium állattenyésztési osztályának főigazgatóját, Em. Petrini, a mezőgazdasági osztály főigazgatóját, J. Cumurescu volt minisztert, Christahe Stacovici, a kereskedelmi kamara elnökét, Gh. Manolescu állattenyésztési főfelügyelőt, Matak mérnököt és Mihail Vaida drt, a statisztikai osztály főnökét; az SHS földművelésügyi minisztérium Ljudevit Prohaska osztályfőnököt nyolc tagú bizottság kíséretében, végül a török kormány Selky bey ménésbirtoki igazgatót és Kenan bey állatorvost Stark Lajos törökországi ménésbirtoki magyar főtisztviselő kíséretében küldötte ki.

A közönség ma már megtekinthette a díjat nyert állatokat is. A díjazás eredménye a következő:

A tenyészkiallítás győztesei

A lókiállításban a Nónius-lovak csoportjában I. díjat a kalocsai érsekség uradalmának Sobri nevű ménje. II. díjat Tengelyes József Battonya nevű ménje, ugyancsak a Nónius-lovak csoportjában az első kancadíjat Nagy Mátyás Mirza nevű kancája nyert. I. díjat nyert Kornfeld Mária béró uradalmának Rakéta nevű kancája, az angol félvér lovak csoportjában a nagydíjat és a kormányzó úr főfőméltósága tiszteletdíját nyerte Szilassy László tiszadzerzi méneseinek Tiszadzerz nevű ménje. I. a. díjat nyert Csáki Geszt Gyula Mátyás nevű ménje, a kancák csoportjában I. a. díjat nyert Antal Péter Kesely nevű kancája, az arab lovak csoportjában a nagydíjat nyerte Esterházy Ferenc gróf Shagya nevű kancája. A II. díjat Baranyai Sándor ugyancsak Shagya nevű ménje, a kancák között az I. a. kancadíjat nyerte Esterházy Ferenc gróf ugyancsak Shagya nevű kancája, a Lipizzai-lovak csoportjában I. díjat Szérene gróf ugyancsak Shagya nevű kancája, a kancák között a nagydíjat és a földművelésügyi miniszter tiszteletdíját Hadik Jánosné grófné Tamar nevű kancája, a hidegvérű lovak csoportjában I. díjat nyerte Halápy János dr. Lilly nevű kancája.

A telivér Siemmenthali szarvasmarhák csoportjában a nagydíjat nyerte Festetics Taszilo herceg Böske nevű bikája, az I. a. díjat nyerte Ináresi Farkas Ferenc Eszes nevű bikája.

A magyar pirostarka szarvasmarhák csoportjában a nagydíjat Merán Jánosné grófné

Rózsa nevű bikája, az I. a. díjat Leonhardt Frigyes Kávé nevű bikája. A magyar marhák csoportjában nagydíjat nyert a Magyar Föld R. T. Tuzok nevű bikája, I. a. díjat nyert Almásy Dénes gróf Békés nevű bikája, továbbá I. díjat nyert Poroszló Graeffl Károly Módos nevű bikája.

A nagytestű magyar fésűs juhok csoportjában: I. a. díj Wenckheim László gróf uradalmában, I. b. díj Mezőgazdasági Ipar R.-T. uradalmában.

Magyar fésűs, gyapjas merinók: I. a. díj Herczog Mór Lipót báró uradalmának kosai, I. b. díj Csáki Geszt Gyula uradalmának kosai.

Husmerino-csoportban nagydíjat nyert Halápy János dr. böhöneyi tenyészetének kosa, I. a. díjat a Hazai Mezőgazdasági R.-T.

kosai.

A sertéseknél a szőke mangalicacsoportban a nagydíjat özv. Széchenyi Antalné grófné uradalmának kanjai, I. a. díj Issak Elemé tenyészetének kanjai, az I. koca-díjat pedig Magyar Kegyes Tanítórind uradalmának kocaí.

A hússertések csoportjában (Yorkshire) nagydíjat nyert Deutsch Gyula örököseinek Pázmándy-tenyészetének kanjai, az I. a. koca díjat Steinfeld István uradalmában, az I. koca díjat pedig a győri püspökség szanyi uradalmában.

A német nemesített sertéseknél Tükrösi Richárd kocái az I. díjat nyerték, a Lincolnshire-csoportban Nemes János gróf kanjai az I. díjat, a Berkshire-csoportban Herczog Mór Lipót báró kanjai az I. díjat.

A Hangya-központ XXX. évi rendes közgyűlése

A Hangya-központ központi székházának üléstermében tartotta XXX-ik rendes évi közgyűlést, amelyen a vidéki szövetkezetek képviselőiben igen sokan jelentek meg.

A közgyűlést Zichy Aladár gróf elnök nyitotta meg, majd a megjelenésében hirtelen megbetegedése folytán akadályozott Balogh Elemér dr. vezérigazgató üdvözlő szavait olvasta fel Bokor Ervin dr. igazgató. Balogh Elemér dr. üdvözlő szavaiban foglalkozott a Hangya-központ helyzetével, az új esztendő kilátásaival, azokkal a feladatokkal, amelyek a jövőt illetően nemesek a központra, hanem a vidéki szövetkezetekre is háramlanak. Kérte a szövetkezeti vezetők, hogy a központ igazgatóságát programjának végrehajtásában odaadóan támogassák. A megjelentek lelkes éljenzessel fejezték ki Balogh Elemér dr. vezérigazgatóhoz való őszinte ragaszkodásukat.

Ezután az igazgatóság jelentését ismertették a közgyűléssel, amely az 1928. üzletév munkásságát és eredményeit tünteti föl. A központ az elmúlt esztendőben 73,745.181 pengő értékű áruforgalmat bonyolított le, vagyis 8 százalékkal többet, mint 1927-ben. Foglalkozik az igazgatósági jelentés annak a pénzügyi műveletnek az ismertetésével is, amelyet a központ a svéd-amerikai gyufatrösztrel bonyolított le, a továbbiakban ismerteti a vidéki kirendeltségek átszervezése körül végzett munkát, majd rámutat azokra a mozgalmakra, amelyeket a központ igazgatósága személy szerint Balogh Elemér dr. vezérigazgató nemzetközi szövetkezeti vonatkozásban fejtett ki.

A hangya-központ elmúlt évi üzleti működésének eredményeként 647.845 pengő tiszta nyereség mutatkozott az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradt 613.227 pengő összeg felosztásáról a közgyűlés oly módon határozott, hogy a befizetett üzletrészekre 5 százalékos osztalékként 476.875 pengő fordít, a berendezések értékesítésére és az ingatlanok értékesítésére egyenként 65.000 pengőt, a fennmaradó összeg pedig üzleteredményzárlatán a jövő évre vitetett át.

A közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság jelentését egyhangúlag elfogadta és a felmentvényt megadta.

Szappa Ferenc (Nagyfőteny) a vidéki szövetkezetek nevében köszönetét tolmácsolta a központi igazgatóságnak odaadott munkásságáért és indítványára azokat az igazgatósági tagokat, akiknek mandátuma lejárt, a közgyűlés ismét megválasztotta.

Dömötör László dr. ügyvezető-igazgató az alkalmazottak nyugdíjintézetének elismert vállalati nyugdíjpénztárra való átalakítását ismertette. Az intézmény alapszabályait javaslatára a közgyűlés egyhangúan elfogadta. Ugyancsak Dömötör László dr. ügyvezető-igazgató ismertette a nagyenyedi fiók felszámolásának az ügyét s javaslatára a megjelentek tudomásul vették ebben a pontban is az igazgatóság jelentését.

A trianoni béke következtében elszakított

erdélyi szövetkezetek ügyeinek lebonyolításá nyanyan a nagyenyedi kirendeltség végezte. E a munka befejezést nyert s a közgyűlés kimondta a nagyenyedi fiók végelszámolásának jóváhagyását és a fiók cégének törlesztését.

Ezt követően — a tárgysorozat letárgyalása után — a vidéki szövetkezetek képviselőiben megjelentek közül Menyhárt Mihály (Jászapáti), Légrady Ferenc (Pécs), Dán Zsigmond (Jászberény), Rusz István (Verpelét), Dezső István (Szászhalombatta), Kerék Péter (Piliszentiván), Koncz Rezső (Lovasberény) szólaltak fel s terjesztettek elő indítványokat a szövetkezetek áruellátása, adminisztrációja s más belső életüket érintő kérdésekben, amelyekre vonatkozóan Meskó Pál ügyvezető-igazgató és Gergely István igazgató adtak felvilágosítást.

A mindvégig lelkes hangulatban s a vidéki szövetkezeteknek a központ iránti szeretet megnyilatkozása mellett lefolyt közgyűlés Zichy Aladár gróf zárószavai fejezték be.

Anglia politikája békés de a háborút nem lehet végleg eltüntetni

Baldvin és Chamberlain beszéd a sajtólakomán

LONDON, márc. 21.

(Wolff.) A londoni sajtószoftészeg tegnap este az angol kormány tiszteletére vacsorát adott, amelynek díszvendégei Baldwin miniszterelnök és Chamberlain külügyi államtitkár voltak. A vacsorán megjelentek a külföldi diplomaták is.

Baldwin miniszterelnök beszédében ezeket mondotta:

— Bárminő eredménnyel végződjenek is a parlamenti választások, az angol külpolitika irányvonalaiban nem lesz nagyobb változás, mert az ország és valamennyi párt végül a béke.

Chamberlain beszédében hangoztatta, hogy az angol külpolitikában nincsenek titkok. A elmúlt négy esztendő alatt tényleges lépéseket tettünk előre és hogy ma a viszonyok sokkal barátságosabbak, mint négy-öt év előtt.

Chamberlain ezután a Népszövetségről és a Kellogg-paktumról beszélt, amelyről ezeket mondotta: Ennek a nagy okmányoknak erkölcsei és gyakorlati értelme van. A háború ellen nem teremtettünk még áthághatatlan akadályokat s ezt talán nem is tudjuk soha megtenni. A világ azonban előrehaladt; a támadások nehezebbekké váltak, a béke garanciája és biztosága észrevehető módon fokozódott.